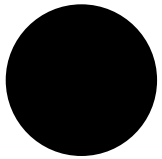

Principii SOLID

conf.dr. Cristian KEVORCHIAN
ck@fmi.unibuc.ro

Cuplarea

- Ori de câte ori o clasă **A** folosește o altă clasă sau interfață **B**, atunci **A** depinde de **B**. A nu își poate desfășura activitatea fără B, iar A nu poate fi refolosit fără a reutiliza B. În asemenea situație, clasa A se numește „dependentă” și clasa sau interfața B se numește „dependență”. Un dependent depinde de dependențele sale.
- Două clase care se folosesc reciproc se numesc „cuplate”. Cuplarea dintre clase poate fi slabă sau puternică sau undeva în acest interval.

Managementul Dependențelor (MD)

- Când crește dependența o serie de atribute cum ar fi reutilizarea, flexibilitatea și mentenanța codului, scad.
- Managementul dependențelor este identificat cu controlul interdependențelor.

Legătura dintre MD și procesul dezvoltării de software

Cuplarea și coeziunea(măsura în care o clasa implementază o anumită sarcină specifică) sunt permanente provocări pentru dezvoltatorii de aplicații

Putem spune că OO este o familie de instrumente și tehnici pentru managementul dependenței

Consecințele unei practici defectuase a MD

- Rigiditatea
- Fragilitatea
- Reutilizarea limitată
- Vâscozitate ridicată(dificil de adăugat cod cu păstrarea design-ului)

Rigiditatea

- Impactul unei modificări nu poate fi prognozat
- Pentru că nu poate fi prognozat nu poate fi estimat
- Timpul și costurile nu pot fi cuantificate
- Managerii devin reticenți în a autoriza schimbarea
- Rigiditatea se identifică cu prezența unor module de tip “Roach Motel” (ușor de intrat, greu de ieșit)

- *Rigiditatea este inabilitatea de a putea fi schimbat*

Schimbări în condiții de rigiditate

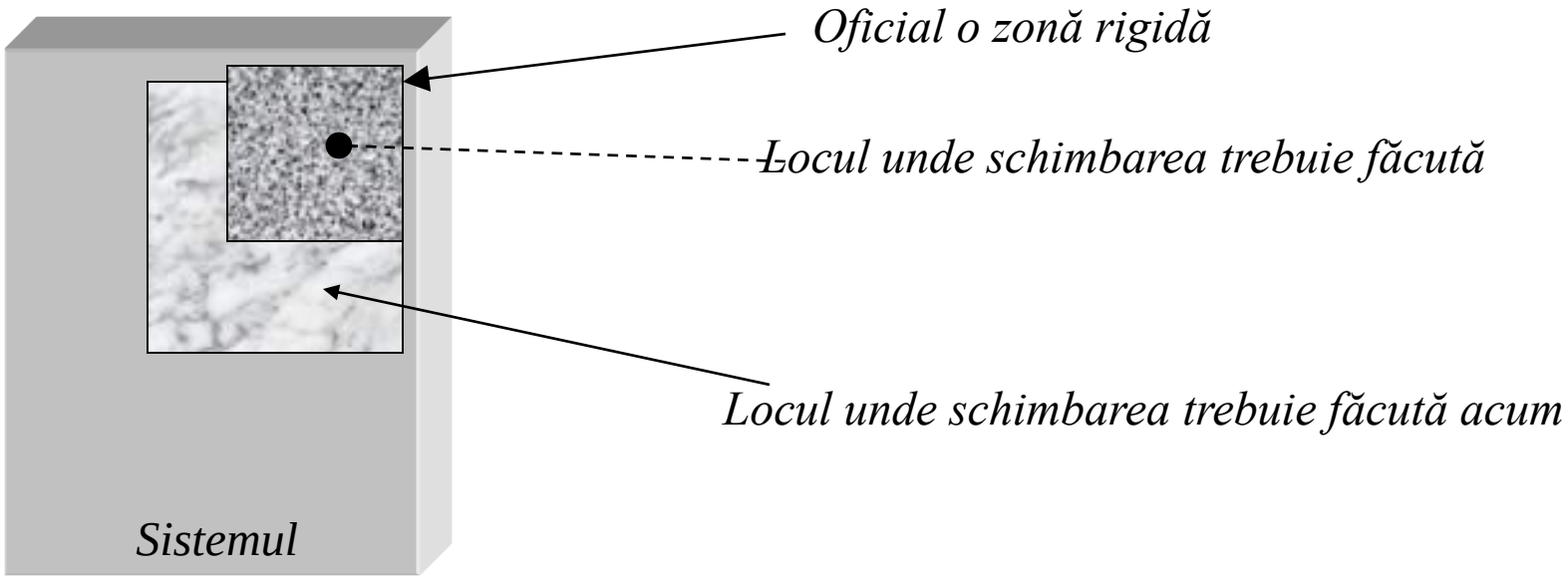

Există riscuri de răspândire a zonei ”maligne”

Fragilitatea

- O singură modificare generează o avalanșă de modificări ulterioare
- Noile erori apar în zone care nu par să fie legate de zonele modificate
- Calitatea nu poate fi predictibilă.
- Echipa de dezvoltare poate pierde credibilitatea

- Modificările software pot genera efecte non-locale

Creșterea Riscului

Defecte vs. Modificări cumulative

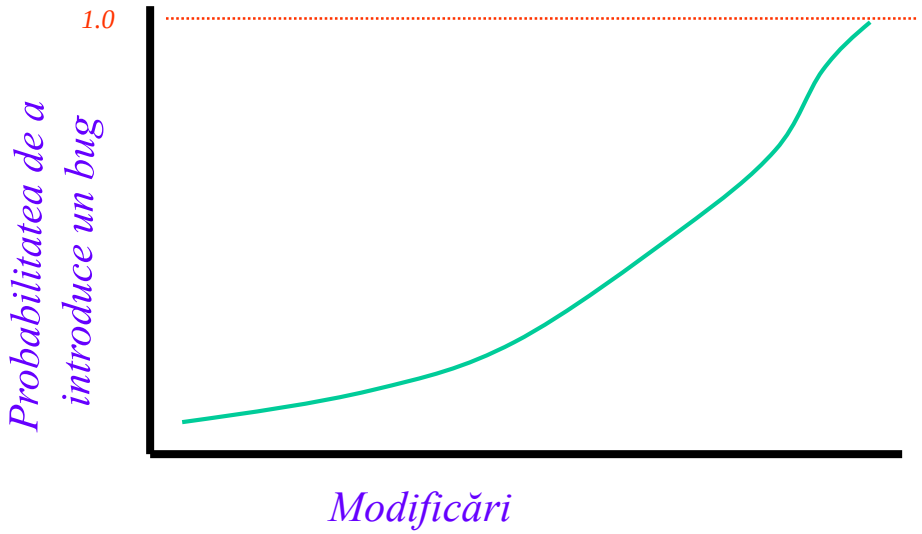

Sistemele tind să devină, în timp, din ce în ce mai fragile.
Rescrierea parțială, planificată poate fi necesară pentru a susține dezvoltarea și întreținerea sistemului.

Imposibilitatea reutilizării

Componentele dorite ale proiectului sunt dependente de părțile nadorite.
Munca și riscul de a extrage partea dorită pot genera depășire costului reproiectării.

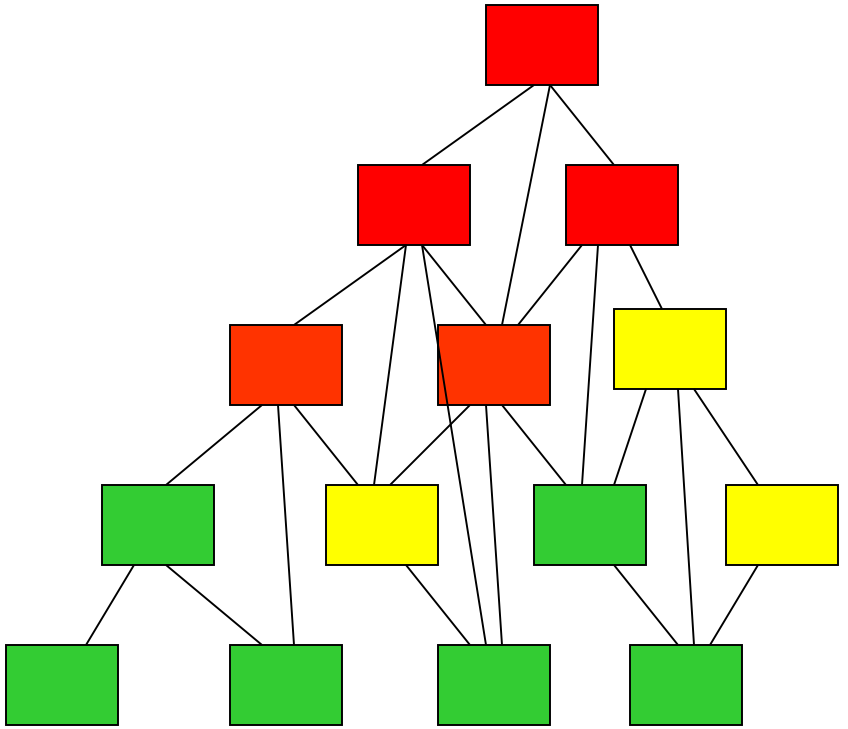

Vâscozitate ridicată

Viscozitatea este rezistența la curgere a unui fluid.

- Când "schimbările corecte" sunt mult mai dificile decât hacking-ul, vâscozitatea sistemului este ridicată.
- În timp, va deveni din ce în ce mai greu să continuăm dezvoltarea produsului software.

Beneficiile unui MD corect aplicat

Interdependențele sunt gestionate prin intermediul unor firewall-uri care să separe zonele care trebuie să varieze independent.

Flexibilitate crescută

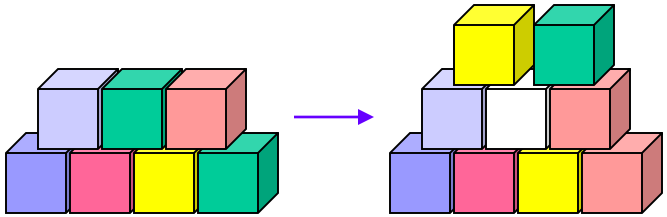

Fragilitate redusă,iar bug-urile sunt izolate

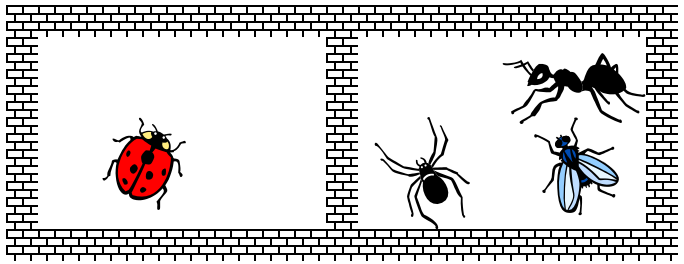

Ușor de reutilizat

Ușor de făcut modificările potrivite

Prima Versiune

Toți designerii încep bine

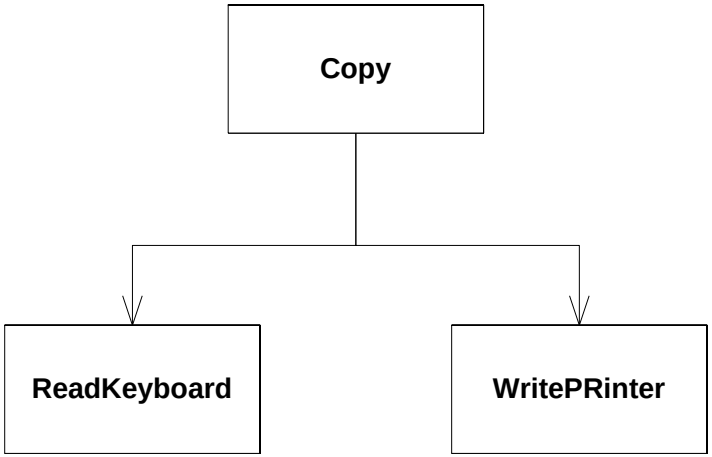


```
void copy(void)
{
     int ch;
     while( (ch=ReadKeyboard()) != EOF)
          WritePrinter(ch);
}
```

Programul este un succes peste noapte!

Cum ar putea fi mai simplu, mai elegant și mai ușor de întreținut?

Versiunea a Doua

Nimeni nu se gândește că cerințele ar trebui modificate!

- Vrem uneori să citim de la cititorul de bandă perforată.
- Am putea pune un parametru în apel, dar deja avem sute de utilizatori!
- Nu este mare lucru, este doar o excepție ... putem face să funcționeze.

A doua versiune a codului

```
bool GtapeReader = false; // nu uita sa clarifici

void copy(void)
{
    int ch;
    while( (ch=GtapeReader ? ReadTape() : ReadKeyboard()) != EOF)
       WritePrinter(ch);
}
```

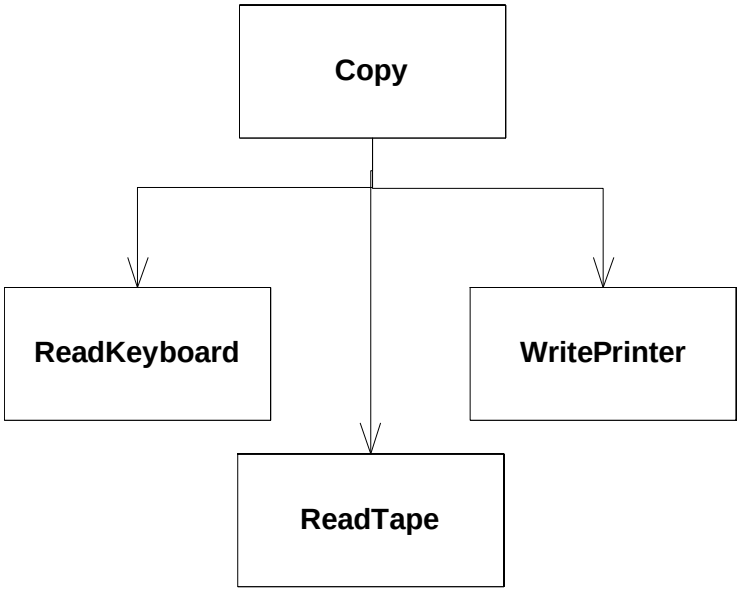

A treia versiune

Cerințele sunt modificate din nou!

Se pare că uneori trebuie să scriem pe o bandă perforată. Am avut această problemă înainte și tocmai am adăugat un flag. Se pare că ceea ce am făcut ar trebui să funcționeze din nou.

```
bool GtapeReader = false;
Bool GtapePunch = false;
// remember to clear

void copy(void)
{
    int ch;
    while( (ch=GtapeReader ? ReadTape() : ReadKeyboard()) != EOF)
       GtapePunch ? WritePunch(ch) : WritePrinter(ch);
}
```

Este OK

Prima și ultima versiune.

```
void Copy()
{
   int c;
   while( (c=getchar()) != EOF)
      putchar(c);
}
```

Nu ar trebui să aplicăm programarea OO-ceea ce am făcut nu este OO

...este?

Este un mic program bazat pe o abstracție!

- FILE este o abstracție
  - Ea reprezintă un anumit tip de flux de octeți
  - Are multe variante
- Are associate metode
  - Read, Write, getchar, putchar, etc
  - Metodele sunt legate *dinamic*

FILE este o clasă, implementată diferit.

Reformulat în OO

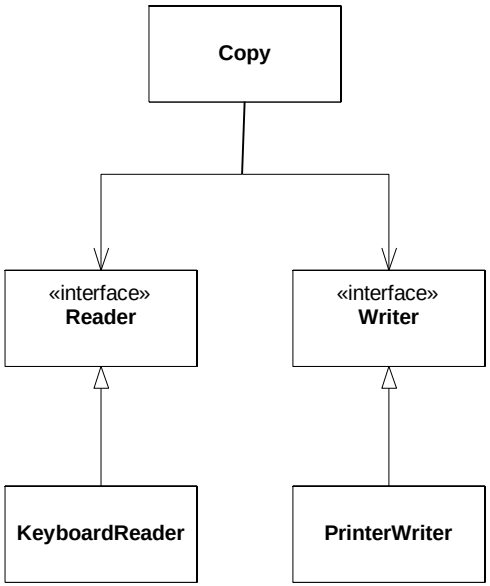


```
interface Reader
{ char read(); }

interface Writer
{ void write(char c); }

public class Copy
{
    Copy(Reader r, Writer w)
    {
        itsReader = r;
        itsWriter = w;
    }
    public void copy()
    {
        int c;
        while( (c==itsReader.read()) != EOF )
            itsWriter.write(c);
    }
    private Reader itsReader;
    private Writer  itsWriter;
}
```

Principiile de proiectare a claselor

https://www.codeproject.com/Articles/703634/SOLID-architecture-principles-using-simple-Csharp

- SRP: Single Responsibility Principle
- OCP: Open/Closed Principle
- LSP: Liskov Substitution Principle
- ISP: Interface Segregation Principle
- DIP: Dependency Inversion Principle

Principiul Singurei Responsabilități

- Fiecare clasă/funcție trebuie să realizeze un singur task
- O clasă ar trebui să aibă un singur motiv de modificare(responsabilitate).

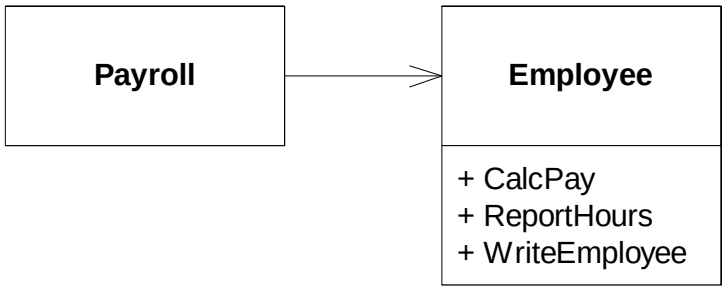

Principiul singurei responsabilități

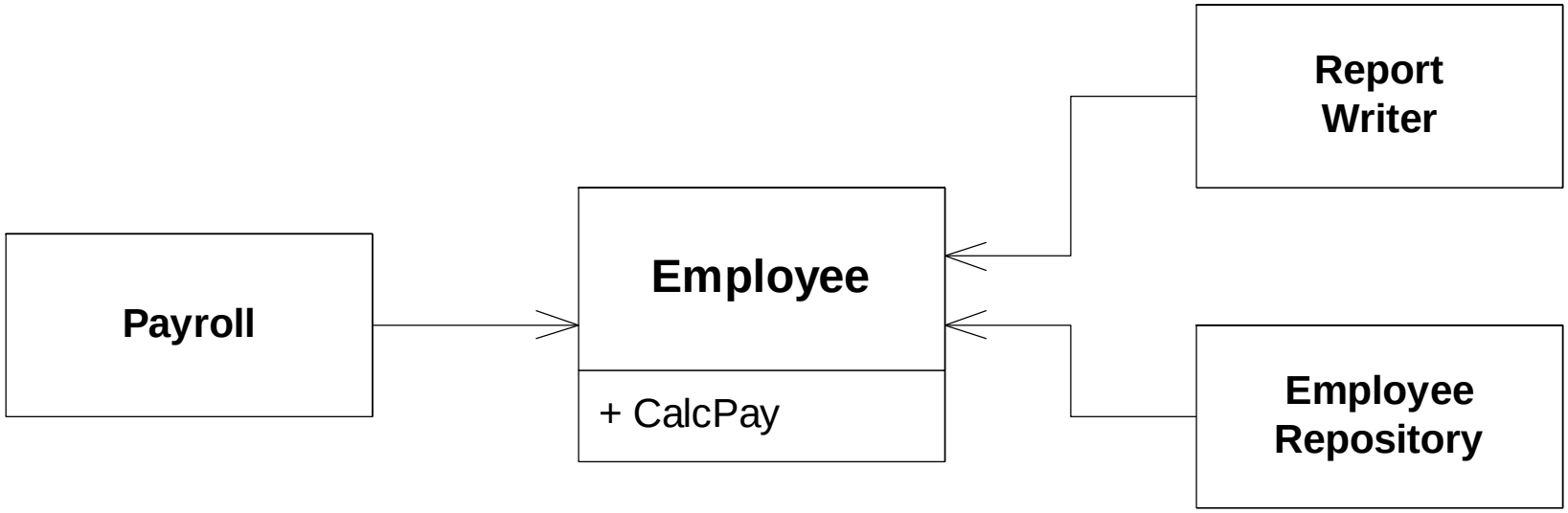

Principiul Open/Closed

“Modulele trebuie să fie deschise pentru extensie, dar închise pentru modificare”
-Bertrand Meyer

- Un principiu care spune că ar trebui să adăugăm noi funcționalități prin adăugarea de cod nou, nu prin editarea codului vechi.
- Definește elementele care dau valoare adăgată programării OO
- Abstracția este cheia abordării

Abstracția este cheia

Abstracția este cel mai important cuvânt din OOD

- Relația de tip Client/Server este “open”
- Schimbările la nivel server generează schimbări la nivelul clienților
- Serverele abstracte generează o stare “close" clienților la schimbări în implementare.

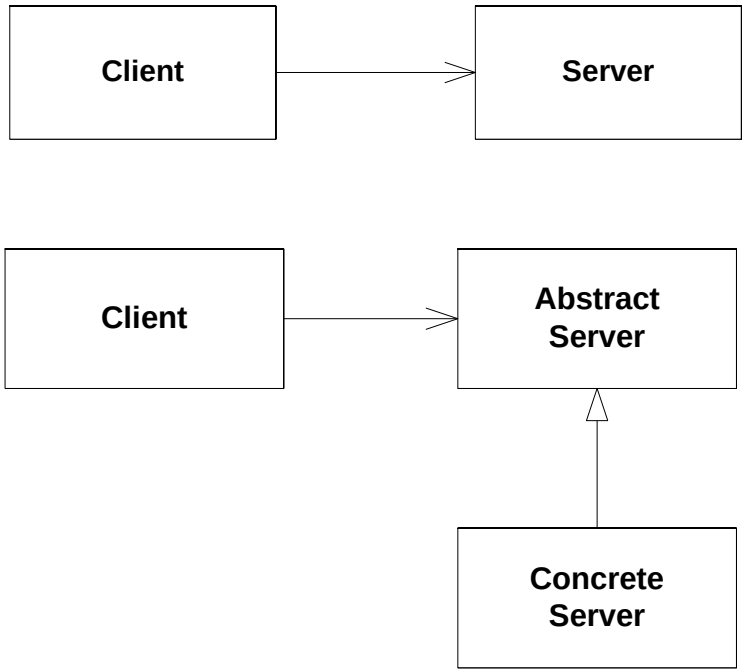

Versiunea Procedurală (open)

Shape.h

```
enum ShapeType {circle, square};
struct Shape
     {enum ShapeType itsType;};
```

Circle.h

```
 struct Circle
 {
    enum ShapeType itsType;
    double itsRadius;
    Point itsCenter;
 };
 void DrawCircle(struct Circle*)
```

Square.h

```
struct Square
{
   enum ShapeType itsType;
   double itsSide;
   Point itsTopLeft;
};
void DrawSquare(struct Square*)
```

DrawAllShapes.c

```
#include <Shape.h>
#include <Circle.h>
#include <Square.h>

typedef struct Shape* ShapePtr;

void
DrawAllShapes(ShapePtr list[], int n)
{
   int i;
   for( i=0; i< n, i++ )
   {
       ShapePtr s = list[i];
       switch ( s->itsType )
       {
       case square:
            DrawSquare((struct Square*)s);
            break;
       case circle:
            DrawCircle((struct Circle*)s);
            break;
       }
   }
}
```

Aspecte negative ale codului

Se poate demonstra că funcționează. Nu este asta un lucru important ?

- DrawAllShapes nu este ”close”.
  - *Switch/case* tinde să apară recurent.
  - Daca adaugăm o formă, adaugam un switch/case
  - Toate instrucțiunile *switch/case* trebuie identificate și editate.
  - *Instrucțiunile Switch/Case* sunt rareori ordonate
  - Când adăugăm la *enum*, trebuie reconstruit totul
- Software-ul este atât rigid cât și fragil

O implementare ”close”

Shape.h

```
Class Shape
{
public:
   virtual void Draw() const =0;
};
```

Square.h

```
Class Square: public Shape
{
public:
   virtual void Draw() const;
};
```

Circle.h

```
Class Circle: public Shape
{
public:
   virtual void Draw() const;
};
```

DrawAllShapes.cpp

```
#include <Shape.h>

void
DrawAllShapes(Shape* list[],int n)
{
   for(int i=0; i< n; i++)
       list[i]->draw();
}
```

Inchidere Strategică

Niciun program nu este 100% închis.

- Închiderea este strategică. Trebuie să alegem modificările pe care le vom izola.
- Formele individuale trebuie instanțiate.
- Este mai bine dacă putem limita dependențele.

Principiul Substituției Liskov

Derived classes must be usable through the base class interface, without the need for the user to know the difference.

- Toate clasele derivate trebuie să fie substituibile pentru clasele de bază ale acestora
- Acest principiu ne ghidează în crearea abstractizărilor.

Pătrat/Dreptunghi

Un pătrat este un dreptunghi. Fie un Pătrat ca un Subtip de Dreptunghi..

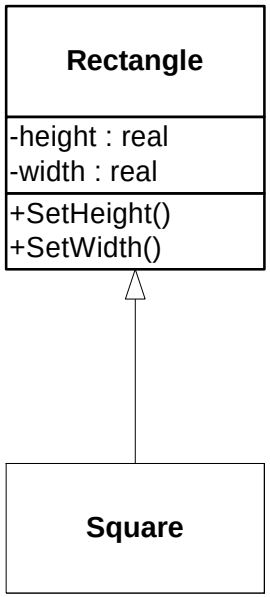


```
void Square::SetWidth(double w)
{
   width = w;
   height = w;
}
void Square::SetHeight(double h)
{
   width = h;
    height = h;
}
```

Substituția… respinsă!

- Este rezonabil ca utilizatorii conceptului de dreptunghi să se aștepte ca lungimea și lățimea să se schimbe independent.
- Aceste așteptări sunt precondiții și postcondiții
- Bertrand Meyer o numește “Proiectare prin contract”
  - Contractul post condiție pentru dreptunghi este
    - lungime = new lungime
    - lățime= vecheaa lățime
- Pătratul violează contractile dreptunghiului

Substituția Liskov (cont.)

- Un client al dreptunghiului se așteaptă ca lungimea si lățimea să fie schimbate independent
  - void setAspectRatio(Rectange* r, double ratio);
- Prin derivarea Pătratului din dreptunghi, permiteți cuiva să stabilească raportul de aspect al unui Pătrat
- Putem obține
  - if (typeid(r) == typeid(Dreptunghi))
  - Încalcă principiul Open/Closed

Substitutia Liskov

- Proiectarea prin Contract
  - Bertrand Meyer
  - Precondiții, postcondiții, invarianți
- Postcondițiile Dreptunghiului pentru setWidth()
  - width = newWidth
  - length = oldLength
- Pătratul nu poate necesita mai mulți clienți, nici nu poate promite mai puțini
  - Nu menține invariantă lungimea
  - Violază contractul

LSP Ghidează Crearea Abstracțiilor

- Abstracțiile nu au o existentă izolată
- Abstracțiile nu se potrivesc întotdeauna cu așteptările lumii reale
- Violarea LSP este echivalent cu încălcarea OCP

Principiul Dependenței Inverse

Detaliile ar trebui să depindă de abstracții.
Abstracțiile nu ar trebui să depindă de detalii.

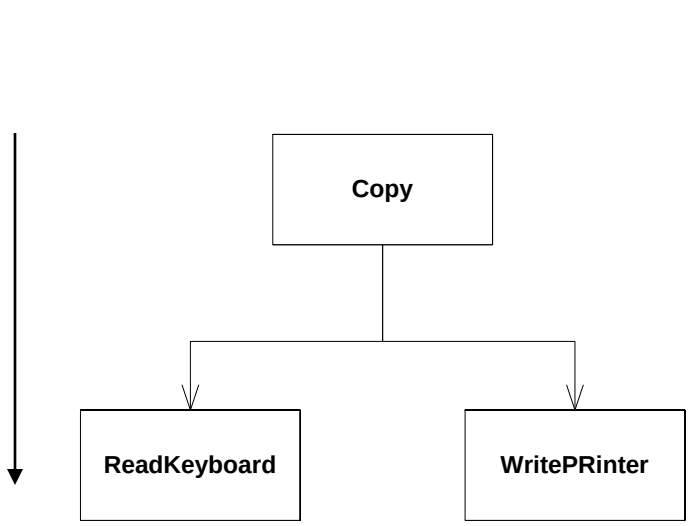

V.

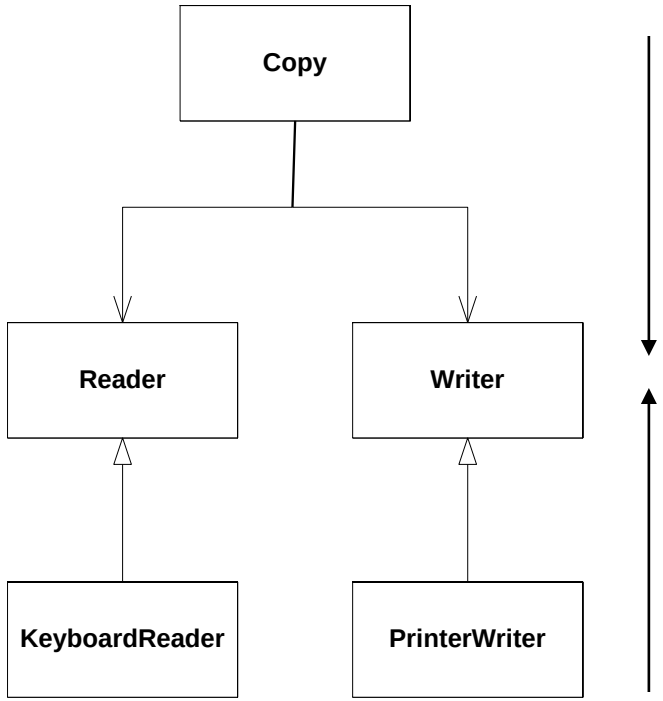

Implicații DIP

Totul ar trebui să depindă de abstractizări

- De evitat derivarea de la clasele concrete
- De evita asocierea cu clasele concrete
- De evitat agregarea claselor concrete
- De evitat dependențele de componentele concrete

Dependency Inversion Principle (cont.)

- Motive de încălcare a Principiului Dependenței Inverse
  - Crearea de Obiecte
    - new Cerc crează creates o dependență de o clasă concretă
    - Localizarea dependențelor utilizând ”factories„(biblioteci, de preluare in afara ierarhiei)
  - Clase Nonvolatile
    - string, vector, etc.
      - Cu condiția să fie stabile

Principiul Segregării Interfețelor

Ajută la abordarea interfețelor "fat" sau necorespunzătoare

- Uneori metodele claselor includ diferite grupări.
- Aceste clase sunt folosite în scopuri diferite.
- Nu toți utilizatorii folosesc toate metodele.
- Această lipsă de coeziune poate cauza probleme grave de dependență
- Aceste probleme pot fi supuse reproiectării.

Poluarea Interfeței prin “collection”

Clienți diferiți ai clasei noastre au nevoi distincte legate de interfață.

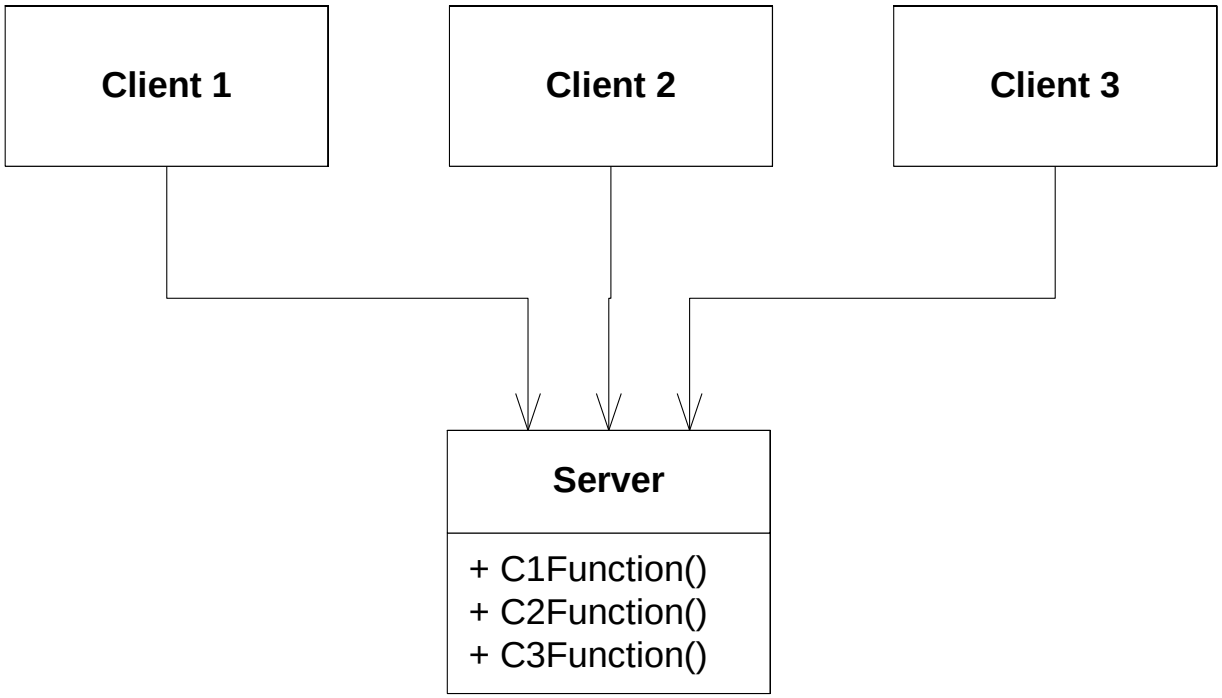

Un exemplu de segregare

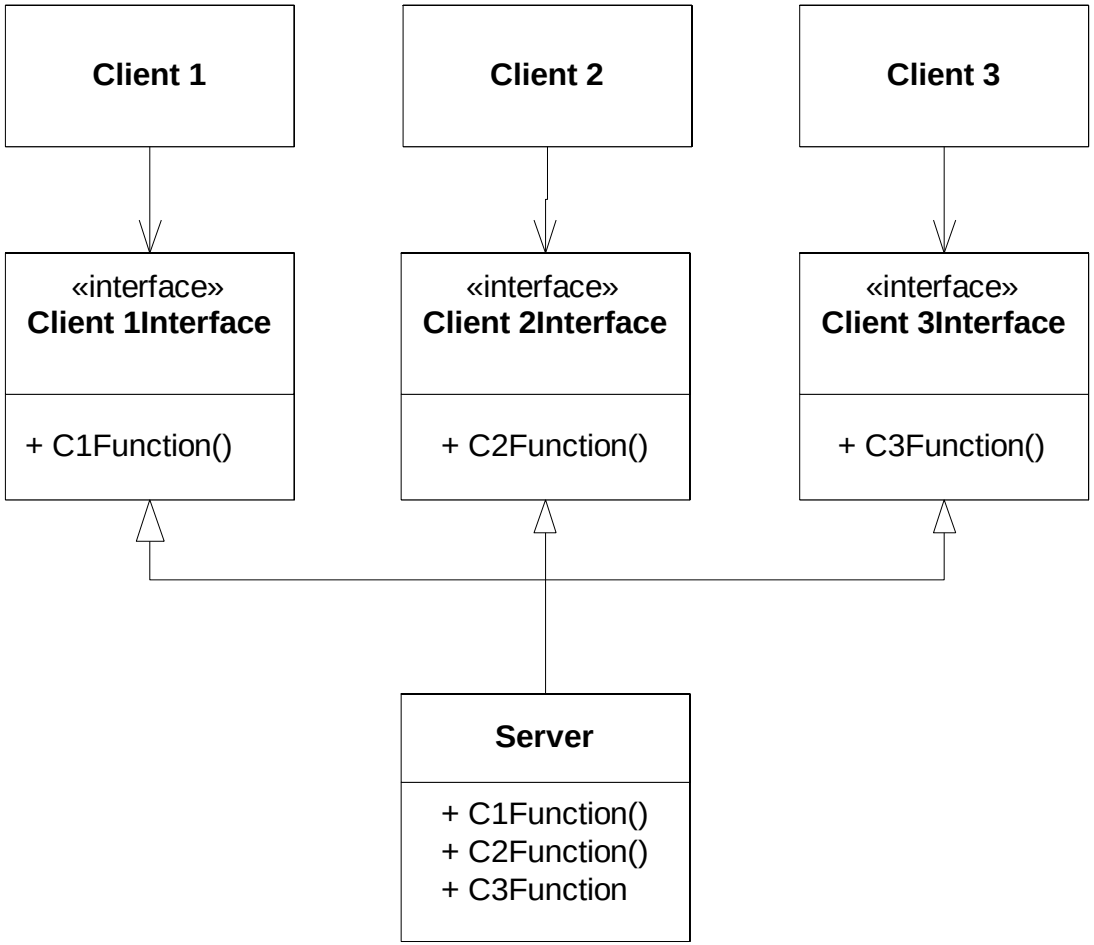

Concluzii

- OCP Extinde funcția fără editarea codului
- LSP Instanțele ”copil” înlocuiesc pe cele de bază
- DIP Depența se realizează prin abstracții în loc de detalii
- ISP Segregarea interfețelor pentru un management corect al dependențelor